

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1681/2024
31.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новица Јевтић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Небојша Божовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2444/23 од 28.09.2023. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2444/23 од 28.09.2023. године, у усвајајућем делу (тачке 1. и 2.), и у делу одлуке о трошковима парничног поступка (тачка 4.), па се у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 144/20 од 10.03.2020. године, ставом I изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари који је истакла тужена преко навода свог пуномоћника, као неоснован. Ставом II изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужена обавезана да му на име причињене штете на подрумском делу који се састоји од засебног улаза димензија 3,75м x 1,60 м на јужној страни породичног објекта број 1, једне засебне просторије испод објекта број 1 димензије 4,00 м x 3,70 м, који се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од 22.360,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана вештачења 21.03.2018. године па до исплате. Ставом III изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужена обавезана да му на име причињене штете на објекту бр. 3 - помоћне зграде која се налази на к.п. ... КО ... исплати износ од 801.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана вештачења 21.03.2018. године, па до исплате. Ставом IV изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд пресудом обавезе туженог да му на име причињене штете на подрумском делу који се састоји од засебног улаза димензија 3,75м x 1,60м, на јужној страни породичног објекта бр. 1, и једне засебне просторије испод објекта бр. 1 димензија 4,00м x 3,70м који се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од још 22.360,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана вештачења 21.03.2018. године па до исплате и на име причињене штете на објекту бр. 3 – помоћној згради која се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од још 801.600,00

динара, са законском затезном каматом почев од дана вештачења 21.03.2018. године па до исплате, као и законску затезну камату на досуђене износе, почев од 31.03.2014. године па до дана вештачења 21.03.2018. године, као неоснован. Ставом V изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 329.699,50 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 2444/23 од 28.09.2023. године, ставом 1. изреке, укинуо пресуду Основног суда у Параћину П 144/20 од 10.03.2020. године, и пресудио тако што је под тачком 1. изреке, делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и тужену обавезао да му на име причињене штете на подрумском делу који се састоји од засебног улаза димензија 3,75м x 1,60м на јужној страни породичног објекта број 1 и једне засебне просторије испод објекта број 1 димензија 4,00 м x 3,70 м, који се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од 22.360,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана пресуђења 28.09.2023. године па до исплате. Ставом 2. изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је тужена обавезана да му на име причињене штете на објекту бр. 3 - помоћне зграде која се налази на к.п. ... КО ... исплати износ од 801.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 28.09.2023. године до исплате. Ставом 3. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд туженог обавезе да му на име причињене штете на подрумском делу који се састоји од засебног улаза димензија 3,75м x 1,60м, на јужној страни породичног објекта бр. 1, и једне засебне просторије испод објекта бр. 1 димензија 4,00м x 3,70м који се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од још 22.360,00 динара, са траженом законском затезном каматом и на име причињене штете на објекту бр. 3 – помоћној згради која се налази на к.п. бр. ... КО ..., исплати износ од још 801.600,00 динара, са траженом законском затезном каматом, као и законску затезну камату на досуђене износе, почев од 31.03.2014. године па до дана пресуђења 28.09.2023. године. Ставом 4. изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 424.845,00 динара.

Против усвајајућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. истог Закона, на коју тужена у ревизији указује, није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник 3/4 к.п. бр. ... на којој се налази породична стамбена зграда означена бројем 1, и помоћни објекат бр. 3, изграђени током 1970.-те године. Тужена је власник к.п. бр. ... која се граничи са тужиочевом парцелом и на истој има саграђена два објекта и то породичну стамбену

зграду која је легализована и други објекат који није легализован, а саграђени су поред објекта у власништву тужиоца. Решењем грађевинске инспекције бр. ...-...-.../... од 26.03.1997. године, правном претходнику тужене, ВВ, наложено је да тужиоцу омогући да изгради тротоар са северне стране својих објеката (бр. 1 - стамбени објекат и бр. 3 - помоћни објекат) у ширини од 50 цм са одговарајућим падом супротним од објекта и такође му је наложено да не угрожава објекте тужиоца насипањем земље и/или на било који други начин. Решењем грађевинске инспекције бр. ...-...-.../... од 11.01.1998. године, наложено је тужиоцу да изврши санацију северног зида (објекта бр. 3), да на истом постави хоризонталне и вертикалне олуке, одведе атмосферску воду у свој плац, док је правном претходнику тужене наложено да омогући тужиоцу да изведе те радове и да га у томе не омета, као и да након завршетка радова врати парцелу тужиоца у првобитно стање. Решењем грађевинске инспекције бр. ...-...-.../... од 12.07.2010. године, правном претходнику тужене је наложено да омогући тужиоцу санацију објекта и изградњу тротоара на тај начин што ће уклонити постојећу денивелацију терена, а такође му је наложено да, насипањем земље или на било који други начин не угрожава објекте тужиоца. Тужиоцу је наложено да одмах започне санацију помоћног објекта бр. 3, на основу претходно урађеног пројекта санације и прибављене грађевинске дозволе, да на северној страни стамбеног и помоћног објекта изгради тротоаре са одговарајућим нагибом, након што ВВ (правни претходник тужене) изведе потребне радове уклањања денивелације терена и да реши одводњавање атмосферских вода са свог помоћног објекта, а рок за поступање по овом решењу је 60 дана. Тужилац и правни претходник тужене нису у датим роковима поступили по решењима грађевинске инспекције, нити су извели било које радове. Вештачењем је утврђено да су настала оштећења на објекту тужиоца могла бити спречена да је поступљено по решењима грађевинске инспекције, док оштећења на објекту бр. 1 не би настала да је изграђен тротоар са потребним падом, супротним од објекта ради одвођења атмосферских вода, с тим што је нужна претпоставка (која се није остварила), било уклањање насуте земље од стране тужене, како је наложено решењима инспекције из 1997. и 2010. године. Поред тога, објекти тужене који су зидани касније од објеката тужиоца, према налазу вештака, зидани су на непрописној близини, што је, уз насуту земљу уз северни зид објекта тужиоца и насипања парцеле туженог довело до влажења тла и пропадања објекта тужиоца, а што је тужиоца онемогућило да изведе радове на својим објектима. Тужена је истакла приговор застарелости потраживања тужиоца, указујући да је он тужбу суду поднео 30.03.2016. године, а да је за штету знао знатно раније.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца делимично усвојио, налазећи да његово потраживање није застарело, из разлога што је он тек налазом вештака у поступку обезбеђења доказа, 31.03.2014. године, сазнао за висину штете, њен обим и ко је штету причинио, па је тај налаз вештака био и услов за подношење тужбе за накнаду штете која је, по мишљењу првостепеног суда, поднета благовремено 30.03.2016. године.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и пресудио такође делимичним усвајањем тужбеног захтева тужиоца, међутим, при одлучивању није ценио приговор застарелости потраживања који је тужена истакла. С тим у вези, погрешан је закључак првостепеног суда да је застарелост почела да тече тек израдом налаза судског вештака у поступку обезбеђења доказа 31.03.2014. године. Обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете, на основу одредбе

члана 186. Закона о облигационим односима, а то свакако није у вези са изградом налаза и мишљења судског вештака у поступку обезбеђења доказа.

Одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од кад је оштећеник дознао за штету и лице које је штету учинило. На основу става 2.те одредбе Закона, у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала. На основу одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима, застаревање почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано. Застарелошћу престаје право захтевања обавезе на основу одредбе члана 360. став 1. Закона о облигационим односима, а суд не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао (став 3.).

У конкретном случају, тужена се, као дужник, позвала на застарелост, а пошто застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе, следи да је другостепени суд био дужан да утврди чињенице битне за одлучивање о истакнутом приговору застарелости, а није тако поступио.

У поновном поступку, потребно је да другостепени суд утврди када је настала штета која је предмет ове парнице, односно када је тужилац сазнао за предметну штету, водећи при том рачуна да субјективни рок има примену само у оквиру објективног рока.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од његовог исхода, у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић